

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะเสนอวิธีดำเนินการวิจัย โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยวิธีดำเนินการวิจัย ประชากรในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้เสนอตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาภารกิจการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาลักษณะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาลักษณะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจากเอกสาร ระเบียบ กฎเกณฑ์ เอกสารอ้างอิงในการบริหารงานด้านวิชาการ แล้วสร้างเครื่องมือ โดยการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ศึกษาเอกสารในการปฏิบัติงานวิชาการ และสังเกตการปฏิบัติงานของบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการศึกษามาวิเคราะห์และจัดทำร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ นำร่างรูปแบบเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นผู้ตรวจสอบ

การดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1

วัตถุประสงค์การดำเนินการ การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษารายละเอียดของข้อมูล เกี่ยวกับการบริหาร การปฏิบัติงาน ความคิดเห็นข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ และภารกิจการบริหารงานวิชาการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ หัวหน้าหมวดวิชาการงานและอาชีพ หัวหน้างานทะเบียน-วัดผล หัวหน้างานแนะแนว หัวหน้าบรรณารักษ์ หัวหน้างานโสตทัศนศึกษา หรือหัวหน้าศูนย์วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ลำดับขั้นในการสุ่มตัวอย่าง

1. สุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยการสุ่มแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้ร้อยละ 20 ของจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 52 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียนซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 80 คน
2. กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาของแต่ละโรงเรียน คือ หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ 1 คน และหัวหน้าหมวดวิชาการงานและอาชีพ 1 คน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายจากหมวดวิชาสามัญ และหมวดวิชาการงานและอาชีพเป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูลครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 มี 3 ชนิด คือ

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
2. แบบวิเคราะห์เอกสาร
3. แบบสังเกต

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้กับกลุ่มผู้บริหารงานวิชาการโดยจัดแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นการถามเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ให้การสัมภาษณ์ในเรื่อง เพศ อายุ อาชีพ การ วุฒิทางการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นการถามเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานวิชาการโดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ สายงานหลักและสายงานที่ปรึกษา สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ การประสานงาน และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

ส่วนที่ 3 เป็นการถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ แบ่งเป็น 9 ด้าน คือ การกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ หลักสูตรการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนและวิธีสอน การนิเทศและการพัฒนาครู กิจกรรมนักเรียน สื่อการเรียน การสอน การจัดห้องสมุด การแนะแนว การประเมินผลและการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ

แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นแบบใช้บันทึก รวบรวมและสรุปการปฏิบัติงานวิชาการจากเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ประกอบด้วย

1. สมุดแผนปฏิบัติการประจำปี ใช้ศึกษางาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ
2. สมุดบันทึกการประชุมของฝ่ายวิชาการ ใช้ศึกษาสาระหรือประเด็นในการประชุมที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ
3. เอกสารอื่น ๆ ได้แก่ คู่มือครู คู่มือนักเรียน เอกสารพรรณนางานหน้าที่ความรับผิดชอบ

แบบสังเกต เป็นแบบสังเกตเกี่ยวกับสภาพการจัดหน่วยงานทางวิชาการ สังเกตเกี่ยวกับการจัดสถานที่เพื่อการติดต่อประสานงาน การจัดบริเวณภายในหน่วยงาน สภาพบรรยากาศของการปฏิบัติงาน สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางการเรียน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการบริหาร และการบริหารงานวิชาการ แล้วรวบรวมรายละเอียด จัดเป็นหมวดหมู่เพื่อกำหนดเป็นข้อคำถามในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบศึกษาเอกสาร และแบบสังเกตโดยขอคำแนะนำ จาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ เพื่อให้เครื่องมือครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานวิชาการและภาวะกิจการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างสมบูรณ์

3. นำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณา จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ตามรายชื่อในภาคผนวก เพื่อปรับปรุงแก้ไข ให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาแก้ไขปรับปรุง แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานวิชาการ จากการศึกษาเอกสาร และสังเกตการปฏิบัติงานในหน่วยงานวิชาการ โดยที่ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือไปยังอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์ ศึกษาเอกสาร และสังเกตการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากการศึกษาเอกสาร และสังเกตการปฏิบัติงานด้วยตนเอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนข้อมูลแต่ละกลุ่มในการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แต่ละส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ทาค่าร้อยละจากสภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงาน

วิชาการ โดยทาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ด้านการบริหารงานวิชาการ จาก

งาน/โครงการ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมดำเนินงาน บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผลของการดำเนินงาน โดยทาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาวิเคราะห์นำเสนอในรูปตาราง ประกอบความเรียง

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการปฏิบัติงาน นำเสนอในรูปความเรียง

การดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่ 2

วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ ของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในขั้นตอนที่ 1

กลุ่มผู้ตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอคำแนะนำในการกำหนดผู้ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ จำนวนผู้ตรวจสอบร่างรูปแบบ 12 ท่าน ดังมีรายชื่อในภาคผนวก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนที่ 2 เพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบแสดงความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีความถูกต้อง

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 สรุปผลและสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ นำเสนอเป็นคำบรรยาย ต่อผู้เชี่ยวชาญ ในด้านการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน และภารกิจการบริหารตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 9 ด้าน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ให้มีความถูกต้องเหมาะสม

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือ ขอความร่วมมือเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ จากภาคีวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยส่งและรับแบบตรวจสอบด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียน มาตรวจดูความสมบูรณ์ของแบบตรวจสอบที่รับคืน และรวบรวมข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วผู้วิจัยปรับปรุงและแก้ไข เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ให้มีความถูกต้องเหมาะสม